

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XXXIII. Apollonii Molonis,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

dæus cum Phalereo: nam conjungitur illie cum Philone Seniore, & Eupolemo, qui Judæi fuerunt; quemadmodum ab Hieronymo quoque cum Eupolemo & Aristobulo confociatur, & à Clemente Alexandrino cum Philone seniore. Cum ergo Demetrium Judæum illi significaverint, idem videtur à Josepho significari debuisse.

XXIX. Cleodemum præterea, qui & Malchus dictus est, laudat Alexander idem Polyhistor, apud Josephum. Prophetam quoque appellat, & juxta Mosis narrationem historiam Judæorum elaborasse ait: tum subjicit ejus fragmentum de liberis Abrahami, ex Chætura natis.

XXX. Theodoti quoque auctoritate se tuetur Alexander Polyhistor, & ex ejus libro de Judæis particulas depromit versa oratione scriptas: unde librum hunc non aliud fuisse colligas, quam Mosaicæ historiæ metricam expositionem. Narrantur illic, Jacobi in Mesopotamiam ad Labanem profectio, duplex ibi cum Lia & Rachele conjugium, undecim marium liberorum, & puellæ unius procreatio; reditus Jacobi ad suos, Dinæ stuprum, Sichemo ac Sichemitis illatus à Symeone, & Levi, reliquisque Dinæ fratribus interitus. Quibus demum Josephi casus subjuncti erant. Atque ea penitus ad mentem Mosis, neque ulla re discrepantia. Plane is ipse est, quem Josephus primo contra Apionem Judæorum meminisse ait à περιόρως. Eundem esse qui res Phœnicum Phœnicia lingua profecutus est, & Sanchoniathonis continuavit historiam, quique Græce à Lato redditus est, ut extat apud Tatianum, viri graves & eruditi affirmarunt. Ego vero vix credere ausim tantum in Phœnicia & Græcæ linguæ facultate potuisse, ut geminam historiam utraque lingua conderet. Et vero præter nominis similitudinem nulla causa est, cur id sibi persuadeat quisquam.

XXXI. Laudat & Philonem Seniore Alexander Polyhistor. De regibus Judæorum scripsisse illum, & alia ac Demetrium de iis sensisse testis est Clemens Alexandrinus. Citantur à Polyhistore apud Eusebium libri ejus de Hierosolymis, ex iisque nonnulla depromuntur fragmenta, numeris poeticis adstricta, quibus Abrahamus, Isaacus, Jacobus, & Josephus celebrantur. Sive autem is auctor est libri Sapientiæ, qui Salomonis nomen præfert, quod nonnullis Scriptorum veterum persuasum fuisse affirmat Hieronymus; sive eum collegit solum & descripsit, quod communi sententiæ magis est consentaneum; sive liberiori interpretatione exposuit, quod mihi videtur probabilis, Mosis libros compilasse credi potest, & multa in hunc librum transtulisse. Judæum fuisse notat Hieronymus. Unde erroris manifestus est Josephus, qui in Græcorum seriem conjecit, & Codicem sacrum legere ipsum non potuisse ait: vel ita certe exponendus est Josephus, uti exposuimus supra, cum de Eupolemo ageremus; nempe cum esset Ebraicæ linguæ imperitus Philo, Ebraico exemplari uti non potuisse.

XXXII. Fuit æqualis Ptolemæi Lathyri sæpe jam laudatus Alexander Polyhistor, qui non plurimas solum Mosaicæ Historiæ partes è vetustis auctoribus excerptas Commentariis suis complexus est, velut ex Beroso cosmogoniam, figmentis licet deformatam, & Diluvii, ac Arcæ Noachi in Armenios montes delatæ, & avium ad explorandam aquæ altitudinem emissarum historiam: ex Eupolemo vero, Artapano, Cleodemo, & Demetrio, turris Babilonicæ ædificationem, Abrahami ex Ur Chaldæorum profectionem in Phœniciam, è Phœnicia in Ægyptum, famis tolerandæ causa, Pharaonis amorem adversus Saraïam, Abrahami victoriam ex Loti hostibus, oblata ei à Melchisedeco dona; liberos ejus ex libera & ex ancilla susceptos, ex priore nempe Isaacum, quem Risum nominat (quippe id sonat vox Isaac,) inchoatum Isaaci, non consummatum sacrificium; alios etiam ex Chætura genitos liberos; tum deinde accuratam Jacobi, & liberorum ac nepotum ejus historiam, ad Mosem usque & Aaronem; Chamii etiam, Chanaani, Mesraimi, Enochi quoque & Mathusalæ mentionem; postmodum stuprum Dinæ, & Sichemi interitum ex Theodoto: sed Mosis etiam Judaicæ Legis latoris res gestas, Mosemque ipsum, ut antiquum Judæorum ducem laudat. Quæ cum ita sint, comminisci sane non possum, quo auctore, quave ratione scripserit, Judæorum Legem opus esse Ebrææ mulieris, cui nomen Mose. Quamquam & sexum utrumque ab exoticis Scriptoribus Mose tributum fuisse infra ostendimus.

XXXIII. Apollonio Molonis gravem impingit calumniæ ac sycophantiæ dicam Josephus, quod leges à Mose sancitas, Mosemque adeo ipsum fictis criminibus, & probris vexarit. Errorem quoque ejus notat in assignando tempore exitus Judæorum ex Ægypto; & diluit demum oblatas ab eo adversus Judæos criminationes, quod alienos ritus, & falsas reliquarum gentium de Deo opiniones repudiarent. Apollonium Molonis dixi, non, ut Josephus ipse eum appellat, Apollonium Molonem: qua re Apollonium Molonis, qui μεγαλός dictus est, cum Molone perperam con-

contr. Apion.
Hier. De script.
Ecl. in Cle-
ment. Alex.
Clem. Alex.
Strom. 1.
Cleodemi.
Joseph. Antiq.
libr. 1. cap. 16.

Theodoti;

Tatian. Orat.
contr. gent.
Voss. De Hist.
Gr. 1. 3. Boch.
Chart. 1. a. c. 17.

Philonis Se-
nioris,
Clem. Alex.
Strom. 1. Euf.
Præp. Evang. 1.
9. c. 20, & 24.

Hier. Præf. in
libr. Salom.

Hier. Præf. in
libr. Salom.
Joseph. libr. 1.
contra Apion.

Alexandri
Polyhistoris.

Apollonii
Molonis.

Jos. 1. contr.
Apion.

Strab. libr. 14.
Castoris
Rhodii,
Justin. Paren.

fundit, quos esse distinguendos docet Strabo.

XXXIV. Mosem noverat & Castor, sive Rhodius, sive Galata, Dejotari gener, & inter eos recensetur à Justino, qui Mosi tanquam vetustissimi Judæorum principis meminerunt.

Diodori Si-
culi,
Diodor. libr. 1.
Justin. Paren.
Cyrill. libr. 1.
congr. Julian.

XXXV. Memorabili testimonio Mosem Diodorus Siculus profequitur, quo & virtutes ejus prædicat, & ait primum Ægyptiis leges posuisse. Verba Diodori referunt Justinus & Cyrillus, verum variante scriptura: sic enim legitur in vulgatis Diodori codicibus: *μετὰ τὸ πλεῖστον παλαιὰ τὰ κρητίζοντα εἰς κατὰσιν, τὴν μὲν δὲ*

λογισμῶν γαρονέται ἐπὶ τῆς θεῶν καὶ τῶν ἡρώων, πλείω φασί αἰσθητῶν ἀγαθῶν νόμοις γηῦσαι τὰ πλείω βίου τῶν Μυθῶν, ἀνδρῶν καὶ τῆς ψυχῆς μέγαν, καὶ τὰ εἰς κοινότητα τῶν μνημονοδομήτων. Nam post vetustum hoc in Ægypto vivendi genus, quod Deorum & Heroum ævo viguisse fertur, primum Mneven aiunt, magni animi virum, & inter celeberrimos de vita præclare meritum, vulgi multitudini persuasisse, ut legibus uteretur non scriptis, ad easque vitam accommodaret. Ita vero habent edita exemplaria Justini: πλείω φασί ἐγγράφοις νόμοις αἰσθητῶν γηῦσαι τὰ πλείω καὶ βίου Μωυσίου ἀνδρῶν καὶ τῆς ψυχῆς μέγαν, καὶ τὰ εἰς κοινότητα μνημονοδομήτων. Paria fere habet Cyrillus, qui hunc Justinum locum videtur, cum scriberet, respexisse. Certe utrum, Μωσῶν, an, Μωυσίου, scripserit Diodorus, dubitatio est. Verum quomodocumque legas, parum interest; cum Mneves, seu Mnevis, ipse sit Osiris; Osiris autem, ipse Mosès: quod suo loco demonstrabitur. Videtur id quidem ignorasse Diodorus, & ne verum dissimulem, Μυθῶν scripsisse; nam paulo post Mosem inter latores legum nominatim recenset. Sed nihil adversus verum valere debet Diodori ignoratio; cum præsertim post fabulosam Deorum & Heroum tempora leges tulisse dicat Mneven virum magnum, quem & alibi Menam appellat: quæ tamen nomina diversa sunt, & originis diversæ. Atque hoc Mosi aptius convenit, qui vere vir magnus fuit, quam Heliopolitano illi Deo, qui vir dici non potuit, & eum Musarum discipulum vocat, quod literarum repertor Mosès, seu Mercurius habitus sit, & Musicæ artis peritus. Quam ob causam & Apollo μουσικήσις diæus est, & Bacchus quoque, quos Mosès esse typos ostendimus. Aditulantur nostræ conjectura sequentia Diodori verba, quibus ait finxisse Mneven se leges illas accepisse à Mercurio, qui Mosès est. Porro non, ἀγαθῶν, sed, ἐγγράφοις, vere legitur apud Justinum & Cyrillum: alioqui legumlatores Ægyptios recensens Diodorus, primum notasset auctorem ἐγγράφων legum, haud secus ac ἀγαθῶν. Præterea si primus leges ἀγαθῶν Ægyptiis posuit Mneves, quibus ante Mnevem legibus usus eos dicemus: nam credibile non est exleges penitus vixisse per octodecim annorum millia, dum à Diis & Heroibus, prout habent ipsorum fabulæ, regerentur. Subjungit Diodorus commentum esse Mneven leges suas sibi à Deo traditas, quemadmodum & Minoem, & Lycurgum, & Zaratrem, & Zamolxim, καὶ τὸν Ἰουδαίοις Μωσῶν τὸν ἰαὼ δαμναλέμενον θεόν, ἔτε δαμναλέω & θεῶν ὄνομα ἐξ ἑλευαντος, τὴν μέλλουσαν ὀφελήσει ἀνθρώπων πλείους, ἔτε & πλεῖς ἑσπερίω & δυνάμει τῶν εὐρέων λογομήτων τὸς νόμοις διαβλέψαντι τὸν ὄχλον, μέλλον ὑπανέσσει δαμνατόντας. Hoc sibi vult Diodorus, latores illos legum, eas à Diis sibi traditas finxisse, sive quod mirabilem & divinam profusus eam existimarent esse cogitationem, quæ hominibus tanto futura esset usui: sive quod libentius obtemperaturam arbitrarentur multitudinem, dum ad auctores legum tanta dignitate & potestate pollentes respicerent. Hæc autem quamvis aperta & perspicua, parum tamen videtur intellexisse sanctissimus martyr Justinus, apud quem ita conceptus est ille locus: καὶ μὲν τοῖς Ἰουδαίοις Μωυσίου τὸν καλεόμενον θεόν, ἔτε δαμναλέω & θεῶν ὄνομα ἐξ ἑλευαντος τὴν μέλλουσαν ὀφελήσει ἀνθρώπων πλείους, ἔτε & πλεῖς ἑσπερίω & δυνάμει τῶν εὐρέων λογομήτων τὸς νόμοις διαβλέψαντι τὸν ὄχλον, μέλλον ὑπανέσσει δαμνατόντας. Hæc sensu à superioribus discrepant: nam sibi volunt Mosem apud Judæos Dei nomen fuisse consecutum, sive quod à divina mente profectas crederent leges hominibus adjumento futuras, sive quod promptiores ad obsequium homines fore censerent, si ad eorum præstantiam & virtutem oculos intenderent, qui repertores legum habebantur. Atque hanc lectionem fecutus est Cyrillus, sed vitiosam, ut videtur, & corruptam. Sed tamen constat saltem cognitum Diodoro & memoratum Mosem, Judaicæ gentis legumlatorem, & Dei Iao, sive Iehova nomen invocantem, quæ ad hujus disputationis propositum sufficiunt.

Diodor. libr. 1.

Herod. libr. 2.
cap. 99.
Joseph. Antiq.
libr. 8, cap. 2.
Plut. De Isid.
& Osir.
Alian. De
anim. libr. 11.
cap. 10, & 40.
Justin. Poll. libr. 4.
cap. 7.

XXXVI. Claruit Augusti ætate Ægyptiacæ conditor Historiæ Chæremon, quæ Ebræos narrat excessisse ex Ægypto duce Mosè: sed narrationibus suis mendacia aspergit; velut cum Josephum Mosi expeditionis hujus comitem adjungit.

Chæremonis,

XXXVII. Tulit eadem ætas Trogum Pompeium laudatissimum Historicum,

Trogus Pom-